

Dr. Babasaheb Ambedkar Open University
Term End Examination July -2021

Course	: BLIS	Date	: 28/07/2021
Subject Code	: BLIS-02	Time	: 01:00pm to 03:00pm
Subject Name	: ગ્રંથાલય સંચાલન	Duration	: 2 Hours
		Max. Marks	: 50

પ્રશ્ન-1 સંચાલનનો અર્થ સમજાવી, સંચાલનના સામાન્ય સિદ્ધાંતોની વિસ્તારથી ચર્ચા કરો. (10)

અથવા

સંચાલન એટલે શું? સંચાલનની વ્યાખ્યા આપી, સંચાલનનાં કાર્યોની વિસ્તારથી ચર્ચા કરો.

પ્રશ્ન-2 માહિતી પદ્ધતિ સંચાલન (MIS)ની વ્યાખ્યાને સ્પષ્ટ કરી તેની લાક્ષણિકતા અને ફાયદાઓનું વર્ણન કરો. (10)

અથવા

ગ્રંથાલયના વિવિધ વિભાગોમાં થતી પ્રલેખ પ્રાપ્તિ પ્રક્રિયાને સમજાવો.

પ્રશ્ન-3 માહિતી સ્ત્રોતોના મુખ્ય પ્રકાર દર્શાવી અને પ્રલેખોના વર્ગીકરણની વિવિધ પદ્ધતિઓની વિસ્તારથી ચર્ચા કરો. (10)

અથવા

વિવિધ પ્રકારના સંદર્ભગ્રંથોનો ઉલ્લેખ કરી, સામાન્ય ગ્રંથો અને સંદર્ભ ગ્રંથો વચ્ચેના ભેદને સ્પષ્ટ કરો.

પ્રશ્ન-4 નીચેના માંથી કોઈપણ બે ટૂંકનોંધ લખો. (10)

1. ગ્રંથાલય ભવન
2. ગ્રંથાલયના નાણાકીય સ્ત્રોત
3. ગ્રંથ ભંડારની જાળવણી
4. કર્મચારી આયોજન

પ્રશ્ન-5 નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરો. (10)

1. 'કોઈ ચોક્કસ કાર્યના નિરૂપણ માટે વ્યક્તિની સ્વીકૃત લઘુત્તમ લાયકાત અંગેનું વિવરણ' એટલે શું?
(A) કાર્યક્ષમતા (B) કાર્ય પરિવર્તન (C) કાર્ય માનદંડ (D) કાર્યસંવર્ધન
2. 'કર્મચારીઓના મનમાં ઉત્પાદન વધારવા માટે ભાવ જગાડવો, એટલે કે કર્મચારીઓને પ્રેરિત કરવા અથવા તેઓએ પ્રોત્સાહન આપવું' એટલે શું?
(A) પ્રેરણા (B) નેતૃત્વ (C) કાર્ય વિશ્લેષણ (D) કાર્ય ફાળવણી
3. 'એક સમૂહમાં એક વ્યક્તિનું સ્તર તેમજ પદ' એટલે શું?
(A) પદ ગૌરવ (B) શક્તિ ગૌરવ (C) વ્યક્તિ પદ (D) સમૂહ ગૌરવ
4. 'માહિતી પદ્ધતિમાં માહિતીનું ઉત્પાદન કરવા માટે પ્રયુક્ત વિભિન્ન પ્રકારનો સંગ્રહ' એટલે શું?
(A) ડેટાબેઝ (B) ડેટા (C) માહિતી (D) જ્ઞાન
5. 'ગ્રંથાલયમાં મુખ્ય કાઉન્ટર જ્યાં વાચકોને પુસ્તકો આપવામાં આવે છે અને પરત લેવામાં આવે છે' તે સ્થળને શું કહેવામાં આવે છે?
(A) આપ-લે કાઉન્ટર (B) સંદર્ભ કાઉન્ટર (C) માહિતી કાઉન્ટર (D) જ્ઞાન કાઉન્ટર
6. 'સરકારી કાર્યવાહી અંગેની જર્નલ કે જેમાં સરકારી નિયુક્તિની યાદી, બઢતી વગેરેની યાદી આપવામાં આવેલ હોય છે' તેને શું કહેવામાં આવે છે?
(A) સામયિક (B) ડિરેક્ટરી (C) હેન્ડબુક (D) ગેઝેટ

7. 'પ્રત્યાયન માટેની વિવિધ ટેકનીકલ: જેવી કે મુદ્રિત, અમુદ્રિત અને દ્રશ્ય-શ્રાવ્ય પદ્ધતિઓનું સંકલન કરીને માહિતીને પ્રસ્તુત કરવામાં આવે છે' તેને શું કહેવામાં આવે છે?
- (A) ડેટાબેઝ (B) મલ્ટીમીડિયા (C) ડેટા (D) સોવેનિયર
8. 'માહિતી ઉપભોક્તાઓના સમૂહનો આવશ્યકતાઓને અભ્યાસ કરવાના હેતુથી વિભિન્ન વિષયોની તથા તેને અનુરૂપ ઉપભોક્તાઓ એક યાદી છે' તેને શું કહેવામાં આવે છે?
- (A) ડેટાબેઝ ફાઈલ (B) ઉપભોક્તા ફાઈલ
(C) ખાનગી પૃષ્ઠ (D) ઉપભોક્તા જરૂરિયાત સર્વેક્ષણ
9. 'પ્રાથમિક પ્રકારના સામયિકમાં પ્રકાશિત થતી માહિતી અંગેની નિર્દેશીકા, સાર અથવા સમીક્ષા રજૂ કરે છે' તેને શું કહેવામાં આવે છે?
- (A) દ્વિતીય કક્ષાનું સામયિક (B) પ્રાથમિક સામયિક
(C) સંશોધન કક્ષાનું જર્નલ (D) પેટન્ટ
10. 'કાગળની જાડી અને કોરી શીટને પુસ્તકના છેડા પર લગાવવામાં આવે છે જેનો એક પત્ર એ આવરણની અંદરના ભાગ સાથે ચોટાડેલ હોય છે' તેને શું કહેવામાં આવે છે?
- (A) પ્રથમ પૃષ્ઠ (B) પુસ્તકનું કવર પૃષ્ઠ (C) પુસ્તકનું શીર્ષક પૃષ્ઠ (D) અંતિમ પૃષ્ઠ

*****